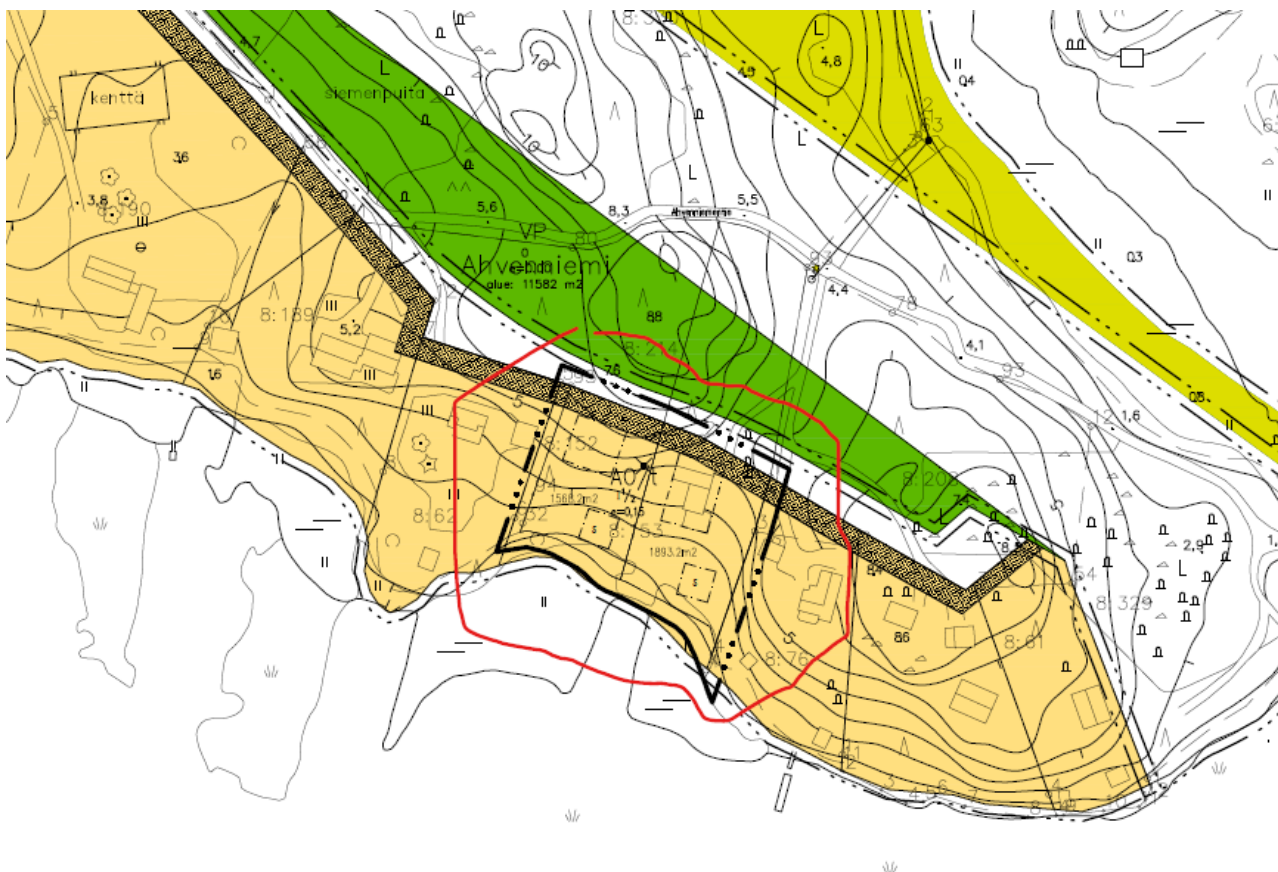

Ahvenniementie 62 C, Pyhtää
Asemakaavan muutokseen liittyvä
luontoselvitys 2024

Petri Parkko 17.9.2024

Taustoja

Pyhtään kiinteistöllä Ahvenniementie 62 C on käynnissä asemakaavan muutos, jota varten tarvittiin tiedot mahdollisista suunnitteluun vaikuttavista luontoarvoista. Risto Manninen tilasi tämän aluetta koskevan luontoselvityksen 29.4.2024.

Kartta 1. Kaavakartta kaavamuutosalueesta. Tontti, jota muutos koskee, on ympäröity punaisella.

Menetelmät ja aineisto

Kiinteistölle tehtiin kaksi maastokäyntiä: 6.–7.7. ja 17.8.2024. Ensimmäisellä maastokäynnillä kartoitettiin kaavamuutosalueen kasvillisuutta sekä uhanalaislajiston ja direktiivilajien esiintymiä. Hyönteislajistoa kartoitettiin haavimalla erityisesti rantakasvillisuutta lyöntihaavilla. Molemmilla käynneillä tehtiin lepakkokartoitus aktiivikuunteluna kahdella detektorilla:

- 7.7.2024 klo 01.00–02.00. Sää: lämpötila +16 °C, tuuli 4 m/s SW, pilvistä.
- 17.8.2024 klo 21.15–22.30. Sää: lämpötila +16 °C, heikkoa tuulta, pilvisuus 2/8.

Maastotöistä ja raportoinnista vastasi luontokartoittaja (EAT) Petri Parkko. Laura Parkko avusti molempina päivinä maastotöissä. Eliölajien uhanalaisuus raportissa perustuu vuoden 2019 arviointiin (Hyvärinen ym. 2019) ja nimistö on Suomen lajitietokeskuksen (Laji.fi) mukaan. Raportti sisältää Maanmittauslaitoksen Avoimien aineistojen tiedostopalvelun ortokuva- ja peruskartta-aineistoa, 9/2024 (CC 4.0 -lisenssi).

Alueen luonnon yleiskuvaus

Kaavamuutosalue on kokonaan ihmisen muokkaama, eikä sillä esiinny luonnontilaisia tai luonnontilaisen kaltaisia osia. Hoidettu nurmikko istutuksineen kattaa suuren osan alueesta. Tontin rannassa on ruopattu venepoukama (kuva 1), jonka läjitysmassat on tasattu reunoille. Poukaman molemmilla puolilla on melko yksilajista järviruokokasvustoa (*Phragmites australis*), paljon ranta-alpia (*Lysimachia vulgaris*) ja monin paikoin rantakukkaa (*Lythrum salicaria*). Ruovikon hyönteislajistoon kuuluu mm. kaislahepokatti (*Conocephalus dorsalis*) (raportin kansikuva). Läjitysvallilla kasvaa koivun ja tervalepän (*Alnus glutinosa*) taimia, pajuja, vähän maitohorsmaa (*Chamaenerion angustifolium*), hietakastikkaa (*Calamagrostis epigejos*), mesiangervoa (*Filipendula ulmaria*) sekä pelto-ohdaketta (*Cirsium arvense*).

Kuva 1. Venevalkamaa ja länsipuolen ruovikkoista läjitysvallia. Ahvenniementie 6.7.2024 © Petri Parkko

Länsireunan rinteeseen (kuva 2) puuston muodostavat vanhat metsämännyt (*Pinus sylvestris*) ja pensaskerroksen katajat (*Juniperus communis*) sekä muutamat terttuseljan (*Sambucus racemosa*) ja metsätammen (*Quercus robur*) taimet. Kenttäkerroksessa kasvaa marjovaa mustikkaa (*Vaccinium myrtillus*), sananjalkaa (*Pteridium aquilinum*) ja kieloa (*Convallaria majalis*) sekä vähän jänönsalaattia (*Mycelis muralis*), kangasmaitikkaa (*Melampyrum pratense*) ja metsälauhaa (*Avenella flexuosa*). Ylempänä rinteessä esiintyy myös puolukkaa (*Vaccinium vitis-idaea*) ja rinteiden alaosassa niittysuolaheinää (*Rumex acetosa*).

Kiinteistön lounaiskulman rannassa on pieni lehtokuvio (kuva 3), jonka harvennettu puusto on tervaleppävaltaista. Pensaskerroksessa kasvaa vadelmaa (*Rubus idaeus*), taikinamarjaa (*Ribes alpinum*), pihlajan (*Sorbus aucuparia*) ja metsävaahteran (*Acer platanoides*) taimia sekä vähän lehtotuomea (*Prunus padus*). Kenttäkerroksen muodostavat metsäalvejuuret (*Dryopteris carthusiana*), mesiangervot, koiranvehniöt (*Elymus caninus*), puna-ailakit (*Silene dioica*), jänönsalaatit, käenkaalit (*Oxalis acetosella*), valkovuokot (*Anemone nemorosa*) ja sananjalat.

Kuva 2. Kiinteistön länsiosan kunttarinnettä. Ahvenniementie 6.7.2024 © Petri Parkko

Kuva 3 (vas.). Suunnittelualan lounaisnurkan lehtolaikku. **Kuva 4** (oik.). Lehtolaikulla kasvaa koiranvehniötä. Ahvenniementie 6.7.2024 © Petri Parkko

Lepakkohavainnot

Pohjanlepakko (*Eptesicus nilssonii*)

Pihan yläpuolella saalisteli molempina kuunteluöinä yksi pohjanlepakko, joka myös nähtiin. Paikka on varsin tyypillinen lajin hyönteispyyntiin. Pohjanlepakot lentävät korkealla kiertäen latvuksen valoaukkoja. Toinen pohjanlepakko saalisteli heinäkuun maastokäynnillä mökkiteiden risteyksessä.

Vesisiippa (*Myotis daubentonii*)

Rannassa havaittiin heinäkuun kuuntelussa yksi vesisiippa, joka saalisteli kauempana kiinteistön rannasta. Lajille on tyypillistä saalistelu rantaviivaa seuraten lähellä vedenpintaa.

Viiksisiiippa/ isoviiksisiiippa (*Myotis mystacinus/ brandtii*)

Kiinteistön itäreunassa havaittiin heinäkuun kuuntelussa saalistava viiksisiiippalaji. Myös elokuun kuuntelussa tehtiin havainto viiksisiiippalajista kiinteistön luoteisnurkassa. Viiksisiiipat saalistavat matalalla, usein metsäautoteillä ja poluilla.

Päätelmät ja suositukset

Arvokkaat elinympäristöt

Suunnittelualueelta ei rajattu arvokkaiksi elinympäristöiksi luokiteltavia kohteita. Lounaisnurkan lehtolaikku on hyvin pienialainen ja sen puustoa on harvennettu.

EU:n luontodirektiivin IV-liitteen lajit

EU:n luontodirektiivin IV-liitteen lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen ovat luonnonsuojelulla kiellettyjä. Tästä syystä niillä on suuri merkitys kaikessa maankäytön suunnittelussa.

Suunnittelualueella tai sen läheisyydessä havaittiin IV-liitteen lajeista pohjanlepakoita, viiksisiiippoja sekä yksi vesisiippa. Kesän 2024 selvityksissä yksilömäärät olivat hyvin pieniä, eikä asemakaavamuutoksella arvioida olevan heikentävää vaikutusta lepakoiden ruokailualueisiin.

Muiden IV-liitteessä mainittujen eliölajien esiintyminen suunnittelualueella on epätodennäköistä. Kiinteistöllä ei ole liito-oravalle (*Pteromys volans*) sopivaa metsää. Rinteessä kasvaa vähän kirjoverkkoperhosen (*Euphydryas maturna*) toukkien tärkeintä ravintokasvia, kangasmaitikkaa, mutta alue ei ole muuten hyvää lisääntymishabitaattia lajille. Ruopattu ranta ei sovi viitasammakon (*Rana arvalis*) kutupaikaksi, eikä myöskään IV-liitteen sudenkorentojen lisääntymiseen.

Uhanalaislajisto

Suunnittelualueen läheisyydessä havaittiin heinäkuun maastokäynnillä yksi uhanalainen laji: erittäin uhanalaisen EN nokikanan (*Fulica atra*) ääntelyä kuului kiinteistön kaakkoispuolen ruovikosta. Suunnittelualueen rannassa ei ole hyvää pesimähabitaattia lajille.

Silmälläpidettävistä NT lajeista tehtiin havainnot silkkiuikusta (*Podiceps cristatus*) ja pensaskertusta (*Sylvia communis*), jotka ovat pesineet jossain lähialueella. Luonnonsuojelullisesti merkittävän uhanalaislajiston esiintyminen suunnittelualueelle on epätodennäköistä.

Loppupäätelmät

Suunnittelualueella ei havaittu sellaisia merkittäviä luontoarvoja, joilla olisi rajoittavaa vaikutusta kaava-muutokseen.

Lähteet

Hyvärinen, E., Juslen, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. 2019: Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s.